گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۴۵۹۰۸۹
سه شنبه ۲۵ بهمن ۱۴۰۱ ۱۲:۰۱

سید مقداد حسینی کارشناس ارشد و مدیر آموزشگاه شهید محمد جعفر علی آبادی:

امکان تربیت کودکان مسئولیت پذیر با همکاری دو سویه مدرسه و خانواده

مسئولیت پذیری در روند صحیح رشد انسان‌ها پدید می‌آید. داشتن حس مسئولیت‌پذیری بیش از هر چیز به نفع خود فرزند، چه در دوران کودکی او و چه در دوران نوجوانی و چه در دوران بزرگسالی است. به طور کلی می‌توان یادآور شد که مسئولیت‌پذیر بودن یا مسئولیت پذیر بار آوردن فرزندان می‌تواند ارتباط مستقیمی با دیگر افراد خانواده داشته باشد و ماحصل توسعه این رفتار در جامعه نمود پیدا می کند.

به گزارش خبرنگاران گروه جامعه گزارش خبر، مسئولیت پذیری از آموزه های مهم جوامع انسانی است که در ادیان الهی نیز روی آن تاکیدات ویژه ای صورت گرفته است. دامنه مسئولیت پذیری در جوامع مختلف متغیر است ولی فصل مشترک همه جوامع در توسعه مسئولیت پذیری، پرورش انسانهایی است که مسئولیت پذیری را به عنوان یک هدف بپذیرند و علاوه بر توصیه درونی به خود دیگران را نیز در عمل به تعهدات رونی و بیرونی مقید سازند.
در حقیقت مسئولیت پذیری نشان از خردمندی و یک ویژگی برجسته در انسان موفق است و این مقوله یک امر ذاتی نیست.
امروزه دولت ها برای تربیت و پرورش نسلی مسئولیت پذیر تلاش های گسترده ای را از سطح خانواده و مدارس آغاز کرده اند چرا که سرمایه گذاری در این مقوله علاوه بر کاهش آسیب های اجتماعی در سطح جامعه، پویایی، نشاط و تولد یک جامعه آرمانی را نوید می دهد.
به منظور آشنایی بیشتر با زوایای مسئولیت پذیری و تربیت نسل مسئولیت پذیر در مدارس با سید مقداد حسینی، کارشناس ارشد و مدیر آموزشگاه شهید محمد جعفر علی آبادی از استان گلستان همکلام شدیم:
مسئولیت‌پذیری چیست و چه تبعات مثبتی به همراه دارد؟
مسئولیت‌پذیری نوعی نگرش اکتسابی و یادگیری رفتارهای مبتنی بر هنجار است که از همان ابتدای زندگی هر فردی ایجاد می‌شود. مسئولیت پذیری ابعاد گسترده ای دارد که می توان در حوزه مراودات اجتماعی به احترام گذاشتن به دیگران و ابراز همدردی با آنها، داشتن صداقت، نشان دادن شجاعت در برابر اصول و عقاید خود، احترام گذاشتن به خود، توجه به نیازهای خود و دیگران و ... اشاره داشت. بسیار یاز والدین اغلب اطاعت را با مسئولیت اشتباه می گیرند و دوست دارند فرزندانشان به خواسته هایشان عمل کنند، از دستورات پیروی کنند و در مقابل آنها اقتدار خود را زیر پا بگذارند. با این حال، این به معنای مسئولیت پذیری نیست!! این رفتارها تحت عنوان اطاعت طبقه بندی می شوند و با ماهیت مسئولیت پذیری در تضاد هستند یا دستکم هم راستا نیستند.
مسئولیت پذیری در روند صحیح رشد انسان‌ها پدید می‌آید. داشتن حس مسئولیت‌پذیری بیش از هر چیز به نفع خود فرزند، چه در دوران کودکی او و چه در دوران نوجوانی و چه در دوران بزرگسالی است. به طور کلی می‌توان یادآور شد که مسئولیت‌پذیر بودن یا مسئولیت پذیر بار آوردن فرزندان می‌تواند ارتباط مستقیمی با دیگر افراد خانواده داشته باشد و ماحصل توسعه این رفتار در جامعه نمود پیدا می کند.
با توسعه مسئولیت پذیری بچه ها می‌توانند از خود مراقبت کنند و در آینده افرادی مسئولیت پذیر و متعهد بار باشند. آموزش مسئولیت پذیری به دانش آموزان مثل آموزش شنا کردن به آن‌ها به جای بر دوش کشیدن آن‌ها در گرداب مشکلات زندگی صورت می‌گیرد. در این صورت نه تنها شخص متعهدی بار می‌آورید بلکه از حجم زحماتی که شخص می‌تواند برای دیگران در آینده ایجاد کند، کاسته می‌شود. لذا آموزش مسئولیت پذیری به ویژه در سنین مدرسه امری قابل توجه است.

چگونه می توانیم فرزندی مسئولیت پذیر تربیت کنیم؟
در گام نخست والدین باید خود آموزش ببینند و بدانند از فرزند خود چه می خواهند. در ادامه باید با فرزند همراهی کنند و در ایجاد و رشد چنین حس با اهمیتی در فرزند خود کوشا باشند. خانواده ها براي ايجاد روحيه مسئوليت‌پذيری در کودک بايد شرايط روحی و روانی فرزندان خود را بدانند و تلاش کنند موقعيت‌ها و زمان‌های مناسبی را برای قبول کردن مسئوليت در آنان فراهم آورند و در آخر انتظارات خود را متناسب با سن و سالشان به طور دقيق، روشن و عاری از هر گونه تحميل و کنايه اي بيان کنند. باید این نکته را یادآور شد که استفاده از نظرات مشاوران، افراد با تجربه در فامیل و ... می تواند در تربیت فرزندان موثر باشد و با این الگو قانونمداری، تبعیت از قوانین، برنامه‌ریزی و گرفتن تصمیم‌های مناسب در زندگی را در وجود کودک نهادینه کرد. کودکان نوپا دوست دارند از والدین تقلید کنند بنابراین به نقش خودتان به عنوان یک الگو اهمیت بدهید و اجازه دهید کودک در کنار شما به عنوان دستیارتان به انجام کار مشغول شود.
پرورش یا تربیت کودکان مسئولیت پذیر در مدرسه چگونه است؟
بدون شک نگاه ها، شیوه آموزش و نگرش در مدرسه با خانه متفاوت است و باید برای توسعه این رفتار طرحی نو در انداخت و از آنجا که شیوه تربیتی دانش آموزان با یکدیگر متفاوت است، اتخاذ شیوه ای واحد برای همه دانش آموزان دشوار است و باید از شیوه های تعاملی متغیر استفاده کرد. تعامل و تبادل کلامی مثبت بین معلم و شاگرد، الگو سازی، آموزش مشاغل یا به عبارتی مهارت های مختلف به دانش آموزان، کمک به دانش آموزان در انجام وظایف، نشان دادن یا بیان تبعات انجام نادرست وظایف، تبدیل آموزش های مختلف به بازی، تشویق کودکان به شرکت در فعالیت گروهی و فردی نظیر مسابقات، جشنواره ها، همایش ها، سخنرانی ها، راهپیمایی ها و ...، تشویق کودکان به فعالیت های هنری، فرهنگی نظیر نویسندگی، نقاشی، موسیقی و ...، تفویض اختیار و تحویل رهبری و مدیریت به کودکان در مقاطعی از هفته، تفویض اختیار در تدریس و ارائه سخنرانی در جمع و ... بخشی از رویکردهایی هستند که در مدارس می توانند در تربیت کودکانی مسئولیت پذیر کارایی داشته باشند.
تعامل مدرسه و خانواده را در تربیت کودکانی مسئولیت پذیر چگونه ارزیابی می کنید؟
خانواده محل تمرین آموزش ها و تعالیم آموخته شده در مدرسه است. در حقیقت خانواده باید بتواند نقشی را کودک در مدرسه فرا گرفته است، در مقابل دوربین ببرد و والدین ایرادات ایفای نقش کودک را برطرف سازند. فضای جامعه و خانواده فضایی واقعی هستند که زندگی اصلی در آنها جریان دارد و اگر خانواده بتواند نقش آموخته شده توسط کودک را بپروراند، قطعاً کار بازخورد مثبتی دارد و زحمات کادر مدرسه هدر نرفته است. اما اگر خانواده نتواند دانش آموز را مجاب به انجام وظایف محوله و مهارت های آموخته شده در مدرسه کند، عملاً در مدرسه آب در هاون کوبیدن صورت گرفته و زحمات آموزشی عده ای به باد فنا رفته است. بنابراین باید توجه داشت خانواده و مدرسه همانند دو بال برای پرواز هستند که بدون هماهنگی

و تقویت آنها پرواز و رسیدن به موفقیت امکان پذیر نیست.